

GÖKYÜZÜ GÜNLÜĞÜ

Bazı takımyıldızları, parlak yıldızları sayesinde gökyüzünde kolayca bulabiliriz. Ama, bazılarını ancak gözlem koşulları iyi olduğu sürece görebiliriz. İşte, Yengeç bunlardan biri. Pek parlak olmayan yıldızları nedeniyle gökyüzünde kolay seçilemez. Bu takımyıldız, bulunması daha kolay olan Aslan ve İkizler'in arasında yer alır. Gözlem koşullarının iyi olduğu bir yerde, takımyıldızı, "Y"ye benzeyen şekli sayesinde gökyüzünde zorlanmadan tanıyabilirsiniz.

Yengeç, kendi başına pek dikkat çekmese de, gökyüzünün en belirgin kümelerinden birini barındırır. Eski çağlardan beri bilinen bu küme, temiz havalarda silik bir bulut olarak görülür. Eski Yunanlılar, bu kümeyi Türkçe karşılığı "yemlik" anlamına gelen Praesepe olarak adlandırmışlar. Eski Yunanlılar, kümenin görünüp görünmediğine bakarak hava tahmini yapıyorlardı. Eğer küme belirgin biçimde görünüyorsa bu, fırtına habercisi olarak kabul ediliyordu. Biz, günümüzde bu kümeye "Arkovanı" diyoruz.

Arkovanı, çıplak gözle bakıldığında, bir yıldız kümesinden çok bir buluta benzer ve gökyüzünde dolunayın çapının üç katı alana yayılır. Bu nedenle bir dürbün için çok güzel bir hedef oluşturur. Küçük bir dürbünle, kümedeki 20'den fazla yıldız görebilirsiniz.

Küme, Yengeç Takımyıldızı'nın hemen hemen ortasında yer aldığı için, gökyüzünde bulunması pek de zor değil. Ancak, ışık kirliliği varsa, Yengeç Takımyıldızı'nı görmek zorlaşır. Yine de, bu sıralar M44'ü bulmak her zamankinden daha kolay. Çünkü Satürn, Arkovanı'nın çok yakınında görünüyor. Bir dürbünle, ikisi aynı anda görülebiliyor.

Satürn, bu sıralar gözlem için en uygun konumda bulunan gezegen. Neredeyse tüm gece gökyüzünde bulunuyor. Satürn, bize yakın konumda ve bu sayede çok parlak.

Mars, hava karardığında, gözlem için çok uygun konumda. Gezegen, hâlâ parlak ve yakın olmakla birlikte, giderek uzaklaşıyor ve buna bağlı olarak da sönükleşiyor. Mars'ın hemen kuzeyinde görünen yıldız kümesi, Ülker.

Merkür, şubat ortalarına doğru, yılın en iyi konumlarından birine geliyor. Gezegen, akşam gökyüzünde, batı ufku üzerinde ve Güneş'ten yaklaşık 1,5 saat sonra batıyor.

Jüpiter'i görmek için geceyarısını beklemek gerekiyor. Ger geçen gün biraz daha erken doğan gezegen, sabaha karşı gökyüzünde en yüksek konuma ulaşıyor.

Ocak'ta sabah gökyüzüne geçen Venüs, hızla yükseliyor ve ortalarında en yüksek parlaklığına ulaşıyor. Venüs, Güneş'ten yaklaşık 2,5 saat önce doğuyor. Gezegeni, Güneş doğana kadar gökyüzünde görmek mümkün.

Ay, 21 Şubat'ta sondördün, 28 Şubat'ta yeniay, 6 Mart'ta ilkdördün, 14 Mart'ta dolunay hallerinden geçecek.

Alp Akoğlu

